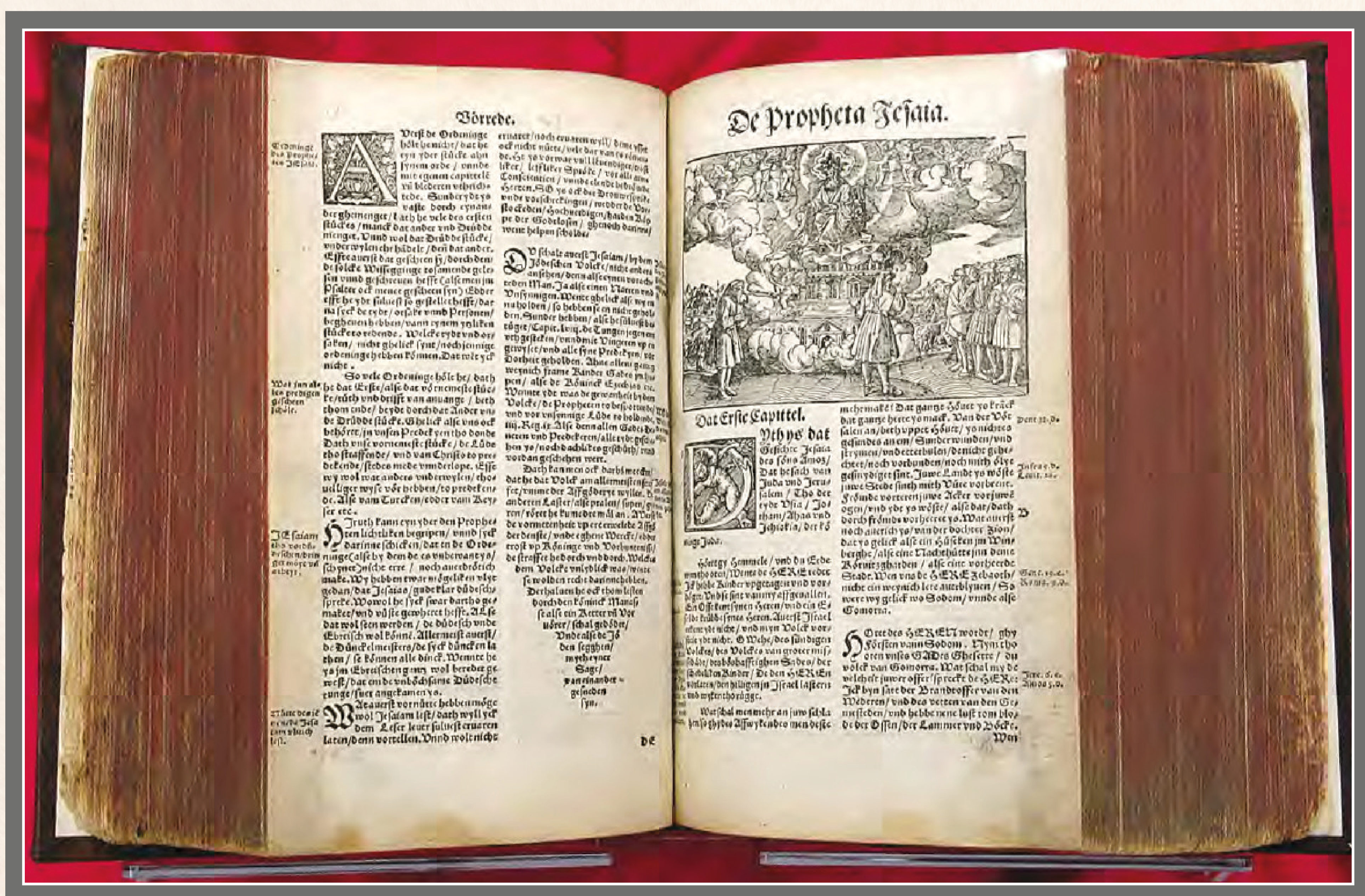

DESCOPERĂ

Biblia

BIBLIA ȘI REFORMA

Ediția din 1545 a Bibliei traduse de Luther

foto: library.dts.edu

Johannes Bugenhagen

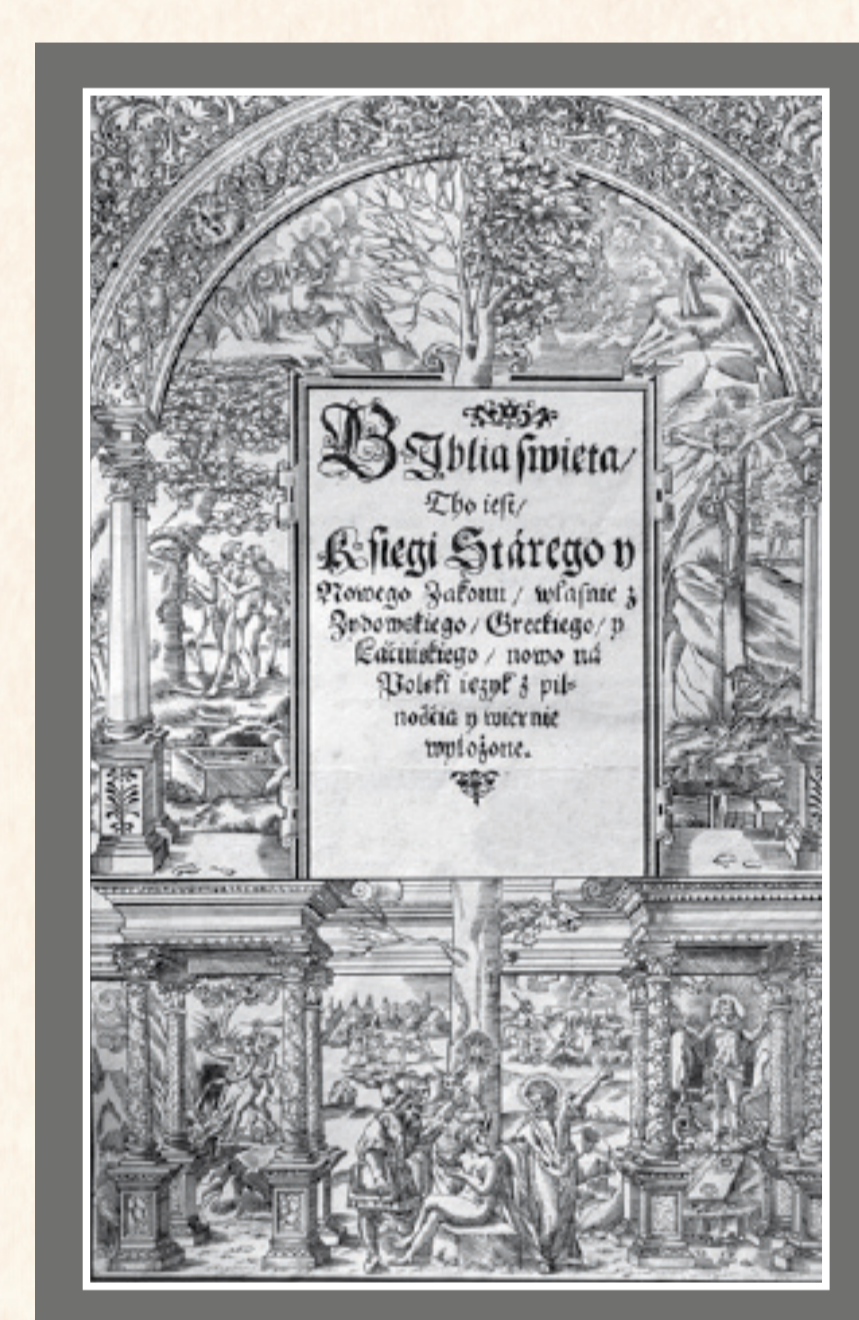
foto: cultiris.com

LUTHER ȘI BIBLIA

Luther a dat o importanță majoră citirii Bibliei în limba maternă, precum și interpretărilor corecte ale acesteia, deoarece Biblia a devenit etalonul la care Biserica trebuia să se întoarcă, prin Reformă. Acest deziderat însă necesita traduceri noi, corecte și precise. Pentru realizarea acestora, s-au folosit atât texte originale ebraice și grecești, cât și rezultatele științifice ale umanismului.

INFLUENȚA LUI LUTHER ASUPRA TRADUCERILOR BIBLIEI ÎN LIMBILE NAȚIONALE

Traducerea Bibliei de către Luther a dat un imbold și traducerilor în alte limbi naționale. Biblia în limba flamandă (olandeză) a apărut în anul 1526, fiind editată de Jakob van Liesveldt. În Danemarca, în timpul regelui Cristian I și la îndemnul acestuia a apărut traducerea daneză în anul 1550. Suedezii au editat prima lor traducere completă în anul 1541.

Foaia de titlu a Bibliei poloneze de la Brest, 1563

foto: biblepolskie.pl

Foaia de titlu a Bibliei cehe de la Kralice, 1596

foto: ceskybratr.cz

Pe drumul de întoarcere de la Dieta din Worms (1521), principele Friedrich cel Înțelept îl „răpește” și îl ascunde pe Luther în cetatea Wartburg. În această perioadă de „captivitate”, reformatorul își lasă barbă și folosește pseudonimul Junker Jörg. Aici începe traducerea Noului Testament, care este editat de două ori consecutiv în anul 1522.

După terminarea traducerii Noului Testament, Luther începe și traducerea Vechiului Testament, la care cere însă și ajutorul colegilor săi, printre care: Melanchthon, Caspar Cruciger și Johannes Bugenhagen. Cărțile traduse au apărut și separat, iar Biblia completă a apărut în anul 1534. Ultima ediție revizuită a Bibliei în limba germană a ieșit de sub tipografia din Wittenberg a lui Hans Lufft chiar cu puțin timp înainte de moartea lui Luther. Această Biblie avea pe foaia de titlu gravura executată de Lucas Cranach cel Bătrân.

ȘTIAȚI CĂ?

Martin Luther a spus odată că, până la vârsta de 20 de ani, nici măcar n-a văzut o Biblie. Iar în următorii 20 de ani nu numai că a cunoscut Biblia, dar a și tradus-o: din ebraică – Vechiul Testament, din greacă – Noul Testament.

Și în Europa Centrală au apărut pe rând traduceri ale Sfintei Scripturi. În anul 1551 a apărut prima traducere poloneză a Noului Testament, iar în 1563 întreaga Biblie. Slovenul Primoz Turbar a editat în trei serii Noul Testament: prima în 1557, a doua în 1560, iar a treia în 1577. Biblia tradusă de Frații Moravi a apărut în mai multe serii: Noul Testament în anul 1564, apoi între anii 1579 și 1593 în localitatea Kralice nad Oslavou, în șase volume, întreaga Biblie. Înainte de începutul Contrareforme, aceștia au reușit să tipărească alte trei ediții, de data aceasta într-un singur volum. Între anii 1562 și 1563 a apărut Noul Testament în limba sârbo-croată, și, dat fiind alfabetul diferit, a fost editat separat și în limba slavonă veche și cu litere chirilice.

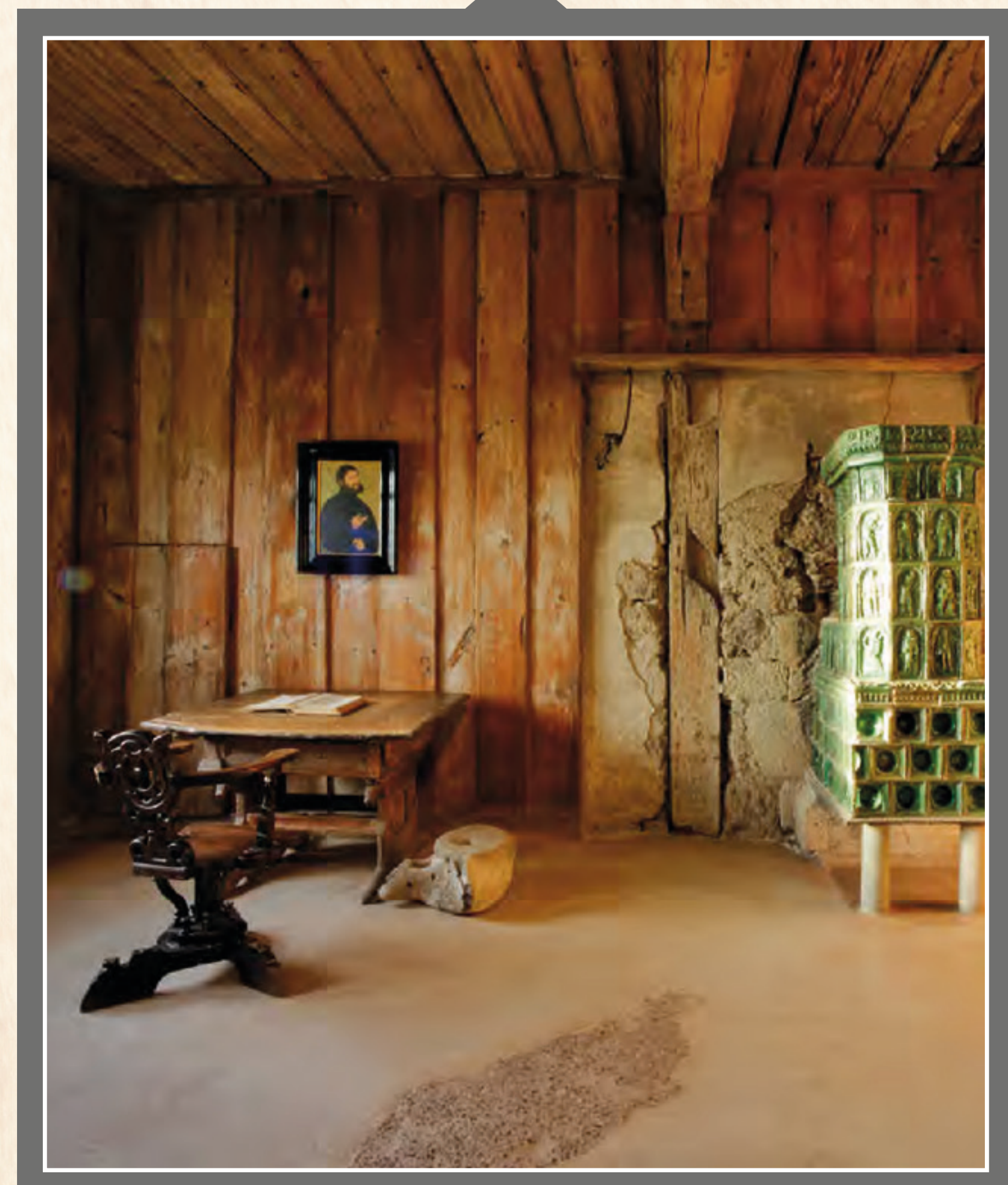
CÂTEVA GÂNDURI ALE LUI LUTHER DESPRE TRADUCEREA BIBLIEI

„Pot declara cu sufletul împăcat că am lucrat cu cea mai mare sârguință și fidelitate, neavând niciun gând viclean, căci n-am cerut sau primit niciun ban pentru ea și nici câștig n-am avut după ea. Prea bine știe Dumnezeu, Domnul meu, că nu am căutat nici faimă, ci am servit pe bunii creștini spre slava Lui, spre slava Celui ce stă pe tronul ceresc, spre slava Celui care în fiecare ceas al zilei mă împresoară cu atât de mult bine, încât pentru acest bine ar fi trebuit să fac de o mie de ori mai mult, cu o îndârjire de o mie de ori mai mare, și tot n-aș fi fost îndreptățit să trăiesc sau să am ochi sănătoși nici măcar pentru un ceas.”

Martin Luther, *Scrisoare deschisă despre traducere* (1540).

Camera de lucru a lui Luther în castelul Wartburg

foto: s2.germany.travel

DESCOPERĂ

Biblia

PREDECESOARELE BIBLIEI ROMÂNEȘTI

FRAGMENTE BIBLICE ÎN GRAI ROMÂNESC

În anul 1561, diaconul ortodox Coresi a tipărit Tetraevanghelul (Cele patru evanghelii), cu dedicația: „Să fie popilor rumânești să înțeleagă să învețe rumânii cine-s creștinii.” Coresi, dâmbovițean de origine, publica la Brașov, unde avea libertatea și îndemnul primarului de a tipări în limba română.

Unii specialiști consideră că Tetraevanghelul a apărut din inițiativa propagatorilor Reformei,

folosind manuscrise husite din Maramureș, un teritoriu marcat de idei reformate.

După nouă ani a apărut și Psaltirea, cu explicația: „Deacă vădzui că mai toate limbile au cuventul lui Dumnezeu în limba lor, numai noi, românii, n-avămu, [...] începutu-se-au a se scrie aceste sfente Psaltiri.”

NOUL TESTAMENT DE LA BĂLGRAD (ALBA IULIA, 1648)

Prima traducere completă a Noului Testament în limba română a fost tipărită de mitropolitul ortodox Simion Ștefan, la porunca și pe cheltuiala lui Gheorghe Rákóczi, craiul Ardealului, recunoscut de istoricul Nicolae Iorga ca „vlădică de lege calvină”.

Traducerea s-a făcut relativ târziu, la peste un secol după publicarea Noului Testament în celelalte limbi europene, și a văzut lumina tiparului într-un spațiu românesc unde influența apuseană a fost mai puternică – Transilvania. Contextul mai larg în care a fost tipărită această primă traducere în românește îl reprezintă ascensiunea calvinismului în zonă.

Principii calvini ai Transilvaniei au susținut interesele Bisericii Reformate nu doar din considerente politice, ci și din convingere. Presiunile oficiale de reformare a Bisericii Ortodoxe din Transilvania s-au făcut simțite începând cu a doua jumătate a secolului al XVI-lea, dar au devenit mai puternice în timpul lui Gabriel Bethlen (1613-1629), care a condiționat recunoașterea mitropolitului ortodox de subordonarea față de superintendentul calvin și de introducerea limbii române în slujbele bisericesti, pe baza unor texte biblice românești. Încă din 1570 clericii unguri reformați fuseseră obligați să posede o Biblie, iar primul Nou Testament în maghiară fusese publicat în 1541, de către un fost student al lui Melancton. Cu sprijinul liderilor bisericesti reformați și al familiei Rákóczy au fost publicate mai multe cărți în limba română, între care și Noul Testament. Acest act apare așadar ca o acțiune menită să faciliteze reforma în Transilvania.

IDEI CALVINISTE ÎN PRIMUL NOU TESTAMENT ROMÂNESC

Rezumatele care preced fiecare capitol din Noul Testament sunt preluate dintr-o ediție latină publicată de Théodore de Bèze, conducătorul spiritual al comunității reformate de la Geneva după moartea lui Jean Calvin. În afara celor două predoslovii de la început, Noul Testament mai conține încă 23 de texte introductive, susceptibile de a conține indicii despre orientarea teologică a realizatorilor. O analiză atentă scoate la iveală trăsături care ar putea sugera o influență sau orientare reformată.

Ca exemple putem menționa: dialogul polemic cu Luther; definiția credinței ca „mână a sufletului”, specifică teologiei reformate și puritane; accentul pus pe „îndreptarea” [îndreptățirea] din credință, fără fapte bune, acestea fiind o consecință a credinței; accentuarea primatului Scripturii în interpretare, adică o reliefare a rolului de etalon al Scripturii, etalon la care clerul trebuie să revină mereu, și în final atacurile față de „papiști” și față de cei mai temuți dintre ei, „jejuviții” (iezuiții), conduse în maniera polemicilor anticatolice și tipic reformate.

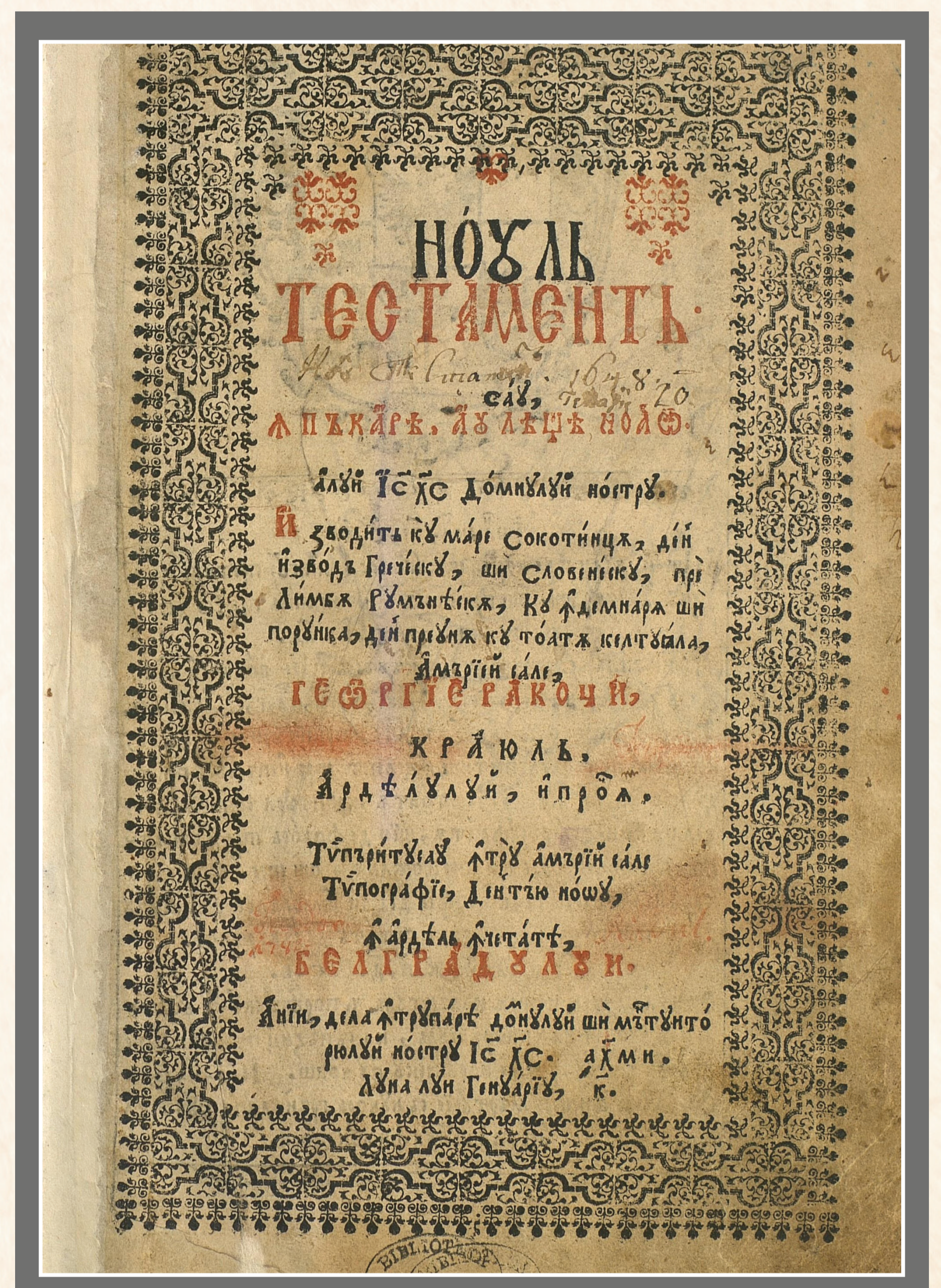
Aceste argumente și altele susțin ipoteza că introducerile la primul Nou Testament în limba română (Alba Iulia, 1648) au fost întocmite de unul sau mai mulți buni cunoscători ai teologiei reformate, angajați pe linie calvină.

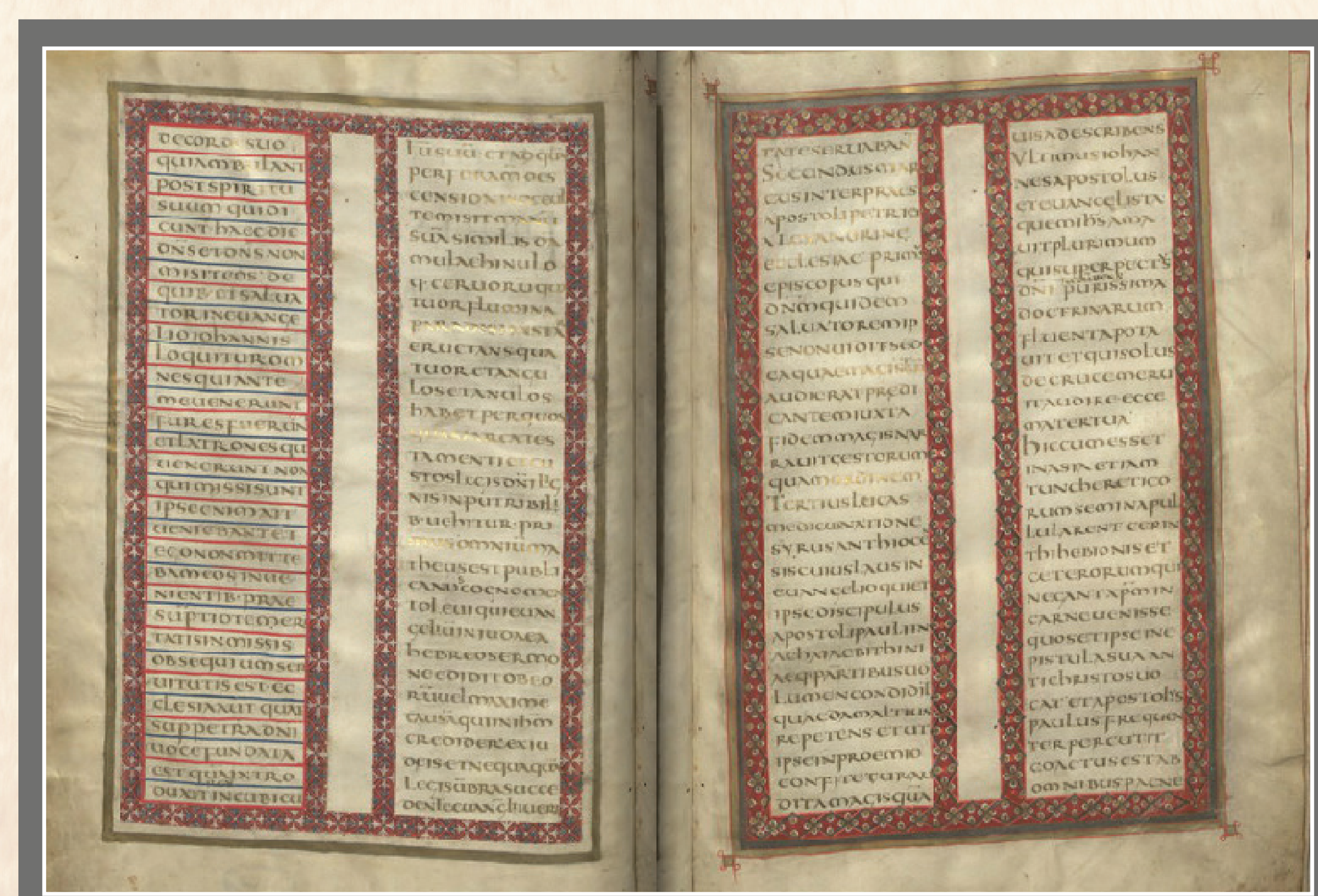
Statuia diaconului Coresi din Brașov
foto: wikipedia

Tetraevanghelul românesc tipărit de Coresi la Brașov

Pagina de titlu a Noului Testament de la Bălgrad

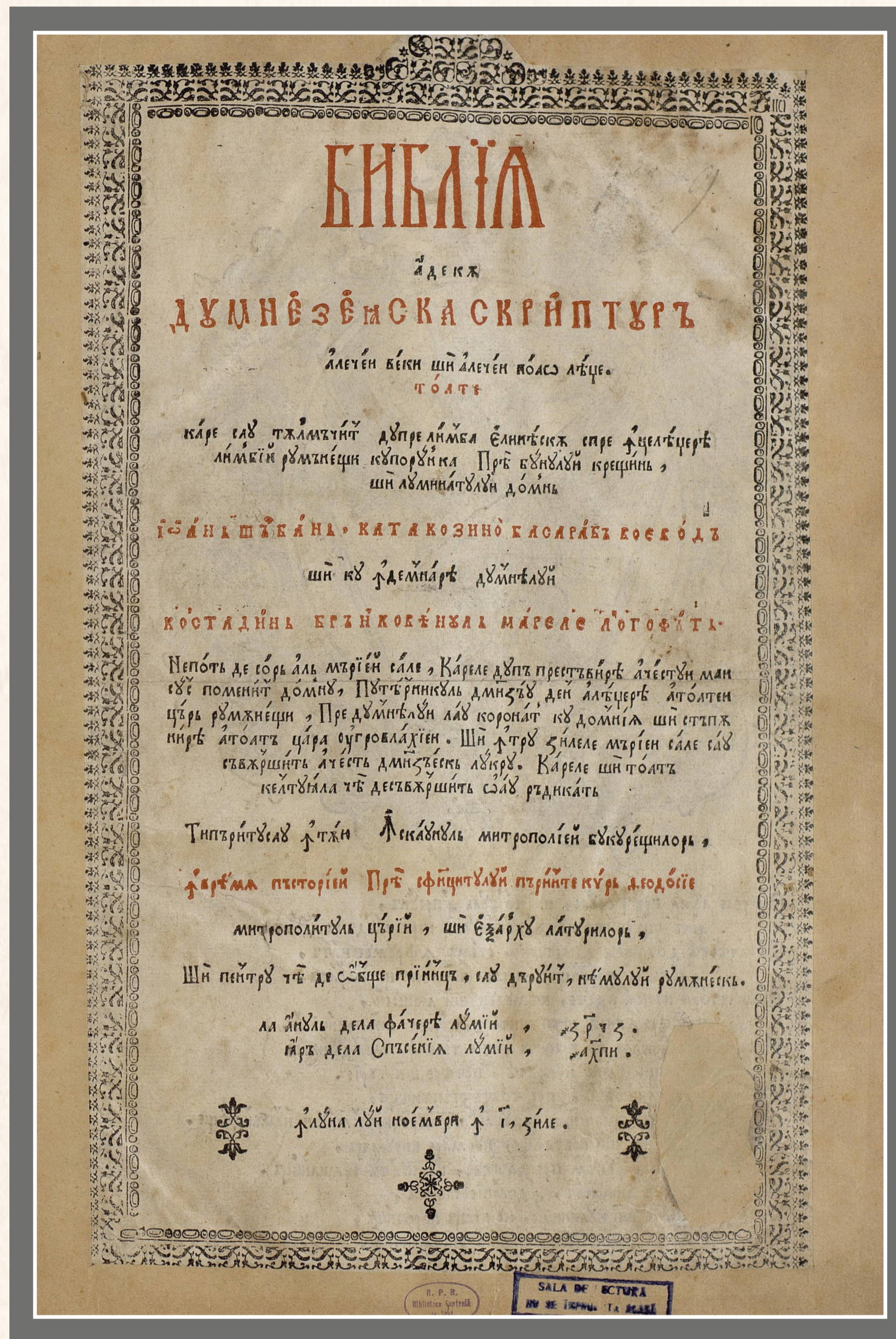
Codex Aureus: Cel mai faimos manuscris medieval occidental este un fragment de evangheliar scris integral cu cerneală de aur pe pergament, aflat în colecția Bibliotecii Naționale a României.

DESCOPERĂ

Biblia

PRIMA BIBLIE ROMÂNEASCĂ

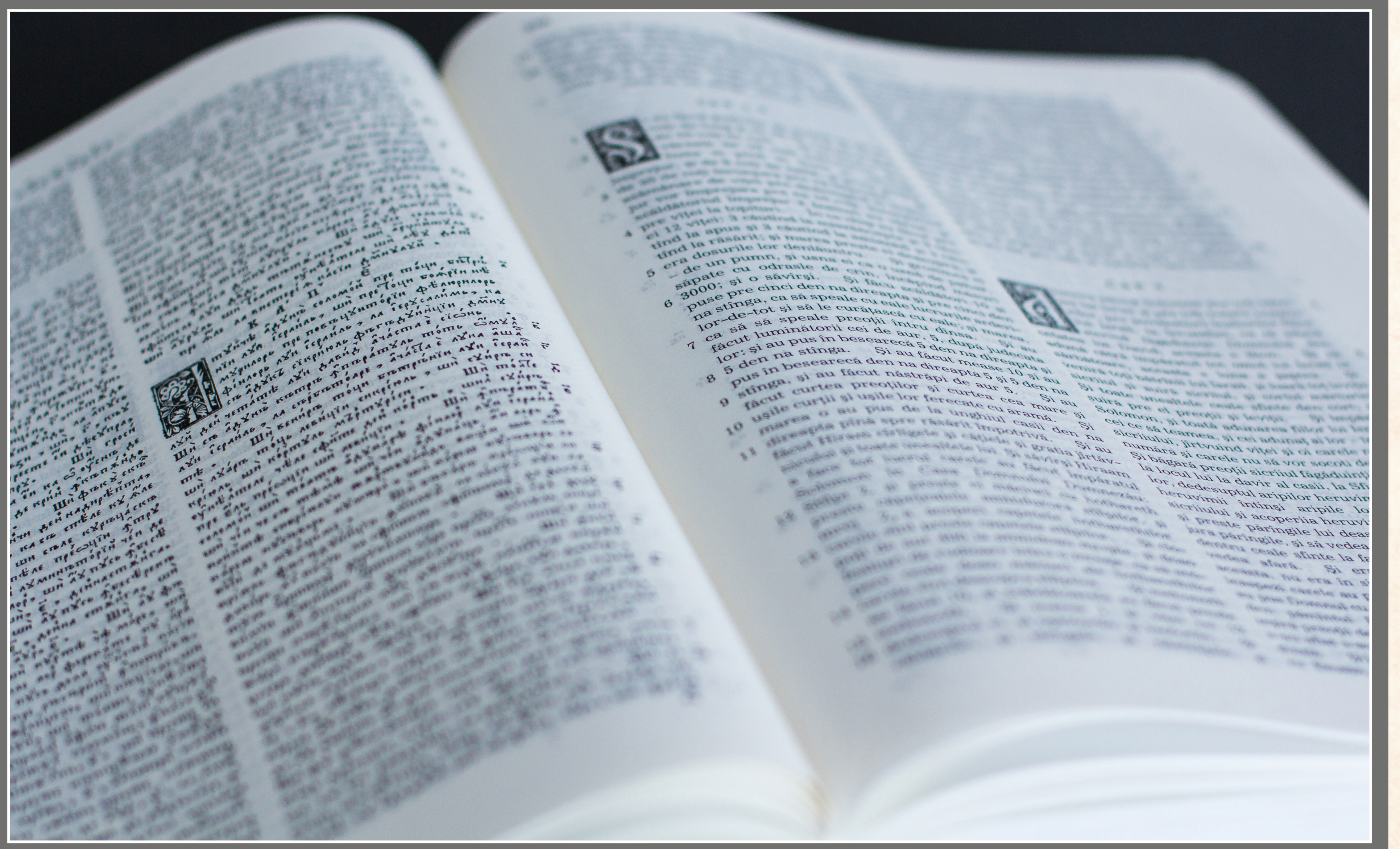
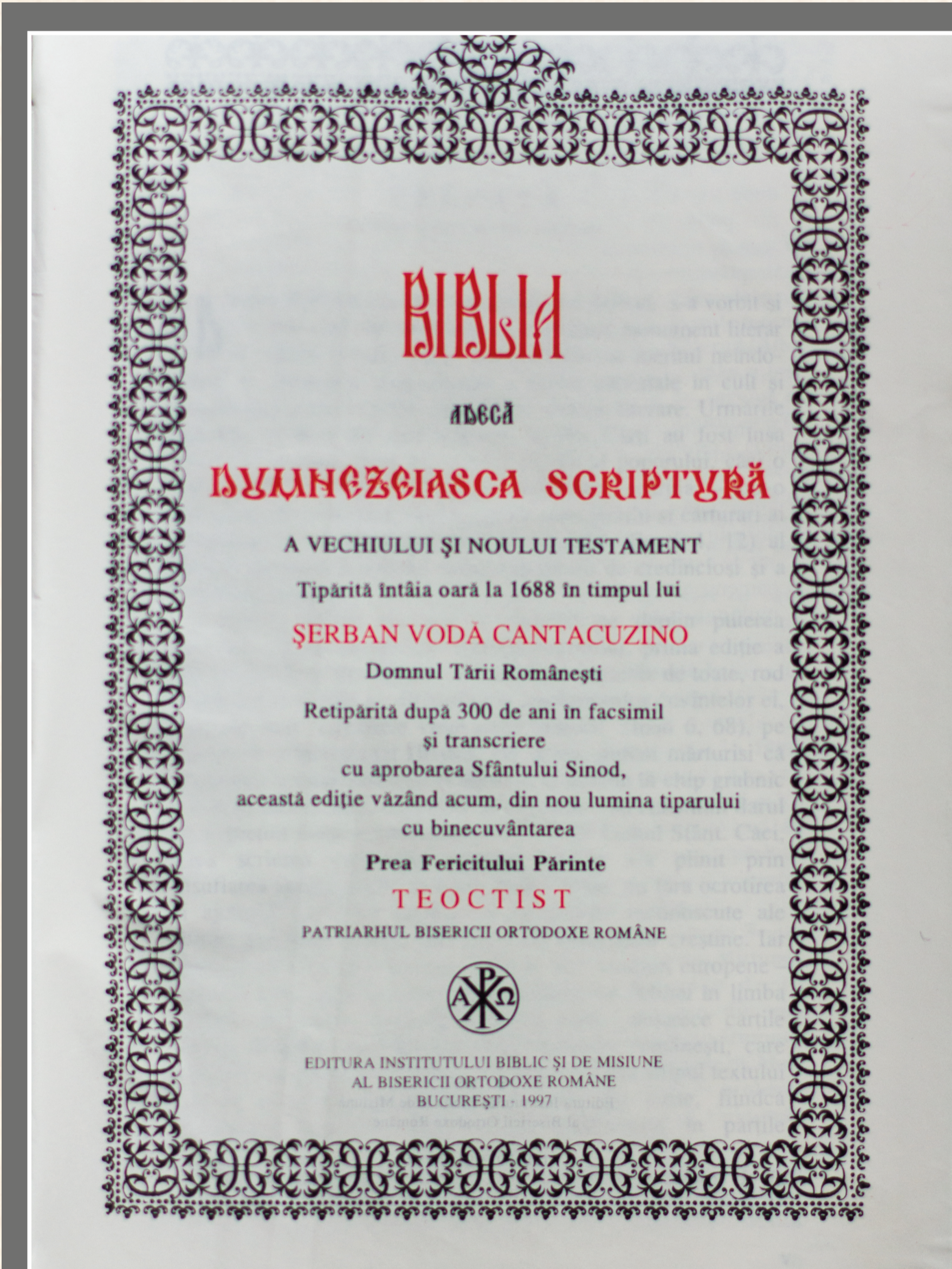
Biblia de la București (1688) este prima ediție integrală a Scripturii în limba română. Prin comparație cu versiunile din alte limbi europene, ea apare târziu, dar stârnește aprecieri entuziaste. S-a spus despre ea că este un „monument literar fără pereche” (Iorga), „sinteza tuturor eforturilor îndeplinite de cărturarii români în cele mai vitrege împrejurări, timp de trei veacuri, în toate Țările Românești” (Cartoian) sau că „este pentru limba română ceea ce este pentru cea germană Biblia lui Martin Luther” (Călinescu). În schimb, cercetătorii care au lucrat îndeaproape cu textul și manuscrisele înrudite cu ea sunt mai rezervați în evaluări. Multă vreme s-a considerat că traducătorii acestei versiuni au fost frații Greceanu, dar cercetări mai recente au scos la iveală o istorie mult mai complexă. Vechiul Testa-

Biblia 1688

ment fusese tradus de spătarul Nicolae Milescu, în timpul șederii sale la Constantinopol, ca reprezentant diplomatic al domnitorului muntean Grigore Ghica. Baza textuală a traducerii lui Milescu a fost Septuaginta publicată la Frankfurt în 1597. Textul ieșit de sub pana spătarului Milescu trebuie să fie ajuns în Moldova prin 1665, fiind revizuit de Dosoftei și colaboratorii lui în următorii cinci ani, apoi adus în Muntenia de episcopul Mitrofan. După acest manuscris a fost copiat așa-numitul Manuscris 45 de la Biblioteca Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române.

În privința textului neotestamentar, se susține îndeobște că editorii Bibliei 1688 au valorificat Noul Testament 1648, dar este posibil ca ei să se fi servit și de o traducere deja existentă, publicată în 1682.

Biblia 1688 (ediție jubiliară, interior)

POVESTEA DIN SPATELE CĂRȚII

Biblia 1688 are o mare importanță cultural-religioasă, dar publicarea ei reflectă și o dimensiune politică. Tipărirea ei n-a urmărit atât umplerea unui gol în literatura religioasă munteană sau recuperarea unui decalaj teologic și cultural, cât mai ales promovarea ambițiilor imperiale ale finanțatorului – Șerban Cantacuzino (1678–1688). Cu un an înaintea apariției Bibliei, domnitorul muntean tipărise la Veneția o Septuaginta, menită să-l recomande în ochii elitei grecești drept un veritabil protector regional al creștinismului. Ediția românească de la 1688 trebuia să sporească prestigiul domnitorului muntean în ținuturile vorbitoare de limbă română. În esență, în calitate de potențial candidat la tronul Bizanțului, în eventualitatea unei restaurări a acestuia, principele muntean a desfășurat o abilită politică pe plan intern și internațional. Însă la o lună după tipărirea întregii ediții, Șerban Cantacuzino murea în condiții suspecte, fiind urmat la tron de Constantin Brâncoveanu (nepotul său). Dat fiind

că o parte din exemplarele tipărite ale Bibliei nu fuseseră încă legate, Brâncoveanu a revendicat și el o parte din meritul tipării Bibliei. Deși găsisse ediția tipărită integral (câteva exemplare fuseseră deja legate și distribuite), noua foaie de titlu îl menționează pe el ca acela care a suportat cheltuiala finală a tipării. De altfel, toate celelalte detalii din pagina de titlu fac din ea un veritabil manifest politic.

Probabil valoarea Bibliei 1688 ar fi fost mult mai mare dacă, în graba de a o vedea publicată în condițiile deteriorării rapide a stării de sănătate a domnitorului, cei implicați în actul decizional n-ar fi sacrificat aparatul de note care a însoțit traducerea în manuscris. Faptul în sine a avut repercusiuni negative asupra calității: editorii au renunțat la erată și la elementele de ornamentație care însoțesc de regulă tipări-turile din epocă.

ȘTIAȚI CĂ?

În ultimele decenii, Biblia 1688 a cunoscut mai multe retipăriri, astfel că ea poate fi cumpărată și citită în zilele noastre.

Deși volumul era masiv, cu scoarțe de lemn îmbrăcate în piele, iar tiparul era în culorile negru și roșu, sub aspect grafic, Biblia 1688 este cea mai săracăcioasă dintre lucrările tipărite sub patronajul lui Șerban Cantacuzino.

Textul veterotestamentar al primei Biblii ortodoxe integrale conține, în mod neașteptat, și o carte apocrifă – *Despre rațiunea dominantă*, titlu care nu apare astăzi în Bibliile ortodoxe contemporane.

Dincolo de elogiile și criticile care i-au fost aduse, de scopurile politice și diplomatice cărora le-a fost subordonată, ediția din 1688 a Bibliei reprezintă atingerea unui prag important pentru spiritualitatea și cultura Țărilor Române. De fapt, atunci s-a „altoit întâia dată cuvântul Sfintei Scripturi în pom românesc”.

DESCOPERĂ

Biblia

VECHI TRADUCERI ROMÂNEȘTI

BIBLIA DE LA BLAJ (1795)

În decurs de un secol, exemplarele Bibliei 1688 s-au împușinat atât de mult, încât și pentru preoți erau o raritate. Astfel s-a realizat într-un context greco-catolic Biblia de la Blaj (Biblia lui Micu), care a exercitat o influență considerabilă asupra tradiției biblice românești, fiind versiunea biblică românească cea mai longevivă, din perspectiva retipăririi în ediții revizuite.

Opera lui Samuil Micu, realizată în intervalul 1783-1793, s-a bucurat de o lungă și întortocheată posteritate. Ea este considerată „mama” Bibliilor românești moderne, deoarece a fost reeditată cu adaptări sumare de către autoritățile ortodoxe în secolul al XIX-lea (ediția de la Sankt Petersburg, 1819; ediția Filotei, Buzău, 1854-1856; ediția Șaguna, Sibiu, 1856-1858). Chiar și versiunea sinodală din 1914 se situează în prelungirea ediției blăjene, dar la o distanță mai mare. Dacă în secolul al XIX-lea se știa bine că textul de la Blaj a fost retipărit succesiv la Sankt Petersburg, Buzău și Sibiu, în secolul următor informația pare să fi căzut în uitare. Prefețele Bibliilor ulterioare omit de regulă contribuția lui Samuil Micu, deși amintesc despre „una și aceeași Biblie”, fără să o menționeze explicit. Publicarea Scripturii, deși în aparență un fapt de ordin spiritual, are adesea importante implicații în planul politicii bisericești sau al celei laice.

„Noi, Românii, filii ai Bisericii Răsăritului n-avem de mai mult de doi seculi decât Biblia dată din Vatican.”

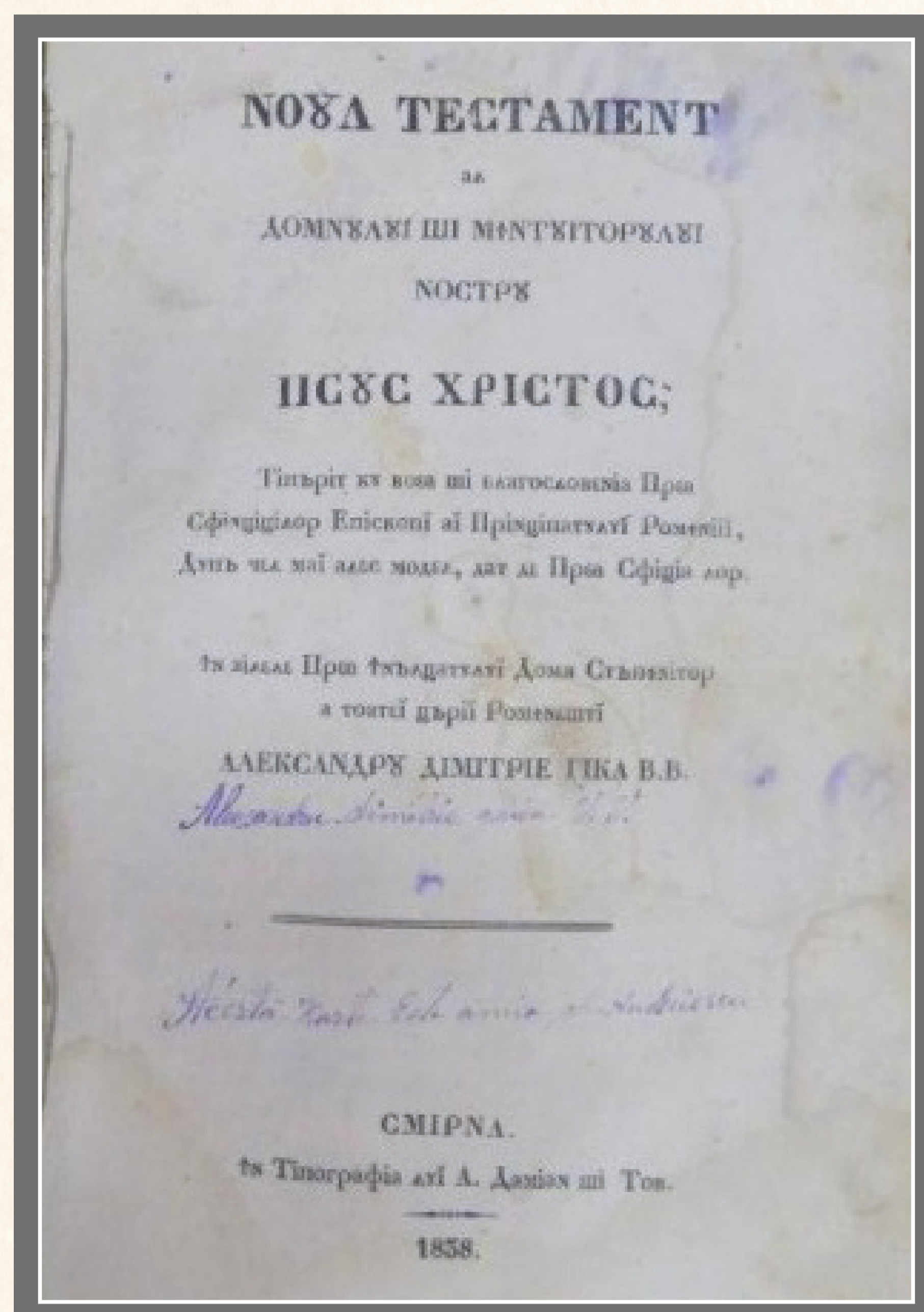
I.H. Rădulescu despre Biblia de la Blaj (1795), față de care traducătorul pare să nutrească o mare aversiune.

NOUL TESTAMENT DE LA SMIRNA (1838)

Benjamin Barker, agent al Societății Biblice Britanice în Principate, îi cunoaște în 1834 la Constantinopol pe Mihail Sturdza și Alexandru D. Ghica, proaspăt recunoscuți ca domni de către Înalta Poartă. Cei doi s-au arătat interesați ca Barker să inspecteze școlile românești. În câteva zile, agentul Societății Biblice a dat curs invitației, cu gândul de a evalua totodată situația Scripturii în Principate. Din București, avea să raporteze Societății că Alexandru Ghica fusese favorabil, iar E. Blutte, consulul britanic, îi dăduse asigurări că, odată obținută permisiunea domnitorului, opinia clericilor era mai puțin importantă. Domnul moldovean Mihail Sturdza i-a pus în vedere lui Barker că întreprinderea are nevoie de avizul mitropolitului Veniamin Costachi, cu care a avut o întâlnire „extrem de favorabilă”. Întors în capitala Țării Românești, s-a întâlnit cu Barbu Știrbei, ministrul cultelor, și Petrache Poenaru, ambii susținători ai viziunii Societății de a îmbunătăți moravurile societății cu ajutorul Scripturii.

Dat fiind că la vremea respectivă Barker făcea pregătiri pentru tipărirea unui Nou Testament bulgar la Smirna, a ajuns la concluzia că ar fi mai avantajos să publice și ediția în limba română în aceeași tipografie. În consecință, în august 1835 a făcut o nouă vizită la București, întâlnindu-se din nou cu Poenaru, Știrbei și arhiepiscopii ortodocși. Aceștia i-au dat ediția care urma să fie retipărită și astfel Barker s-a reîntors la Smirna pentru a dispune începerea lucrului. Noul Testament a ieșit de sub tipar în 1838. În Țara Românească, noua ediție s-a bucurat de o bună primire, fiind oferită ca premiu elevilor de la „Sf. Sava”, de însuși domnul țării. În Moldova situația a fost complet diferită. În ciuda aparențelor, mitropolitul Veniamin Costachi avea să se arate foarte refractar la ideea de a tipări și distribui Scriptura în rândul oamenilor simpli, pe care nu-i consi-

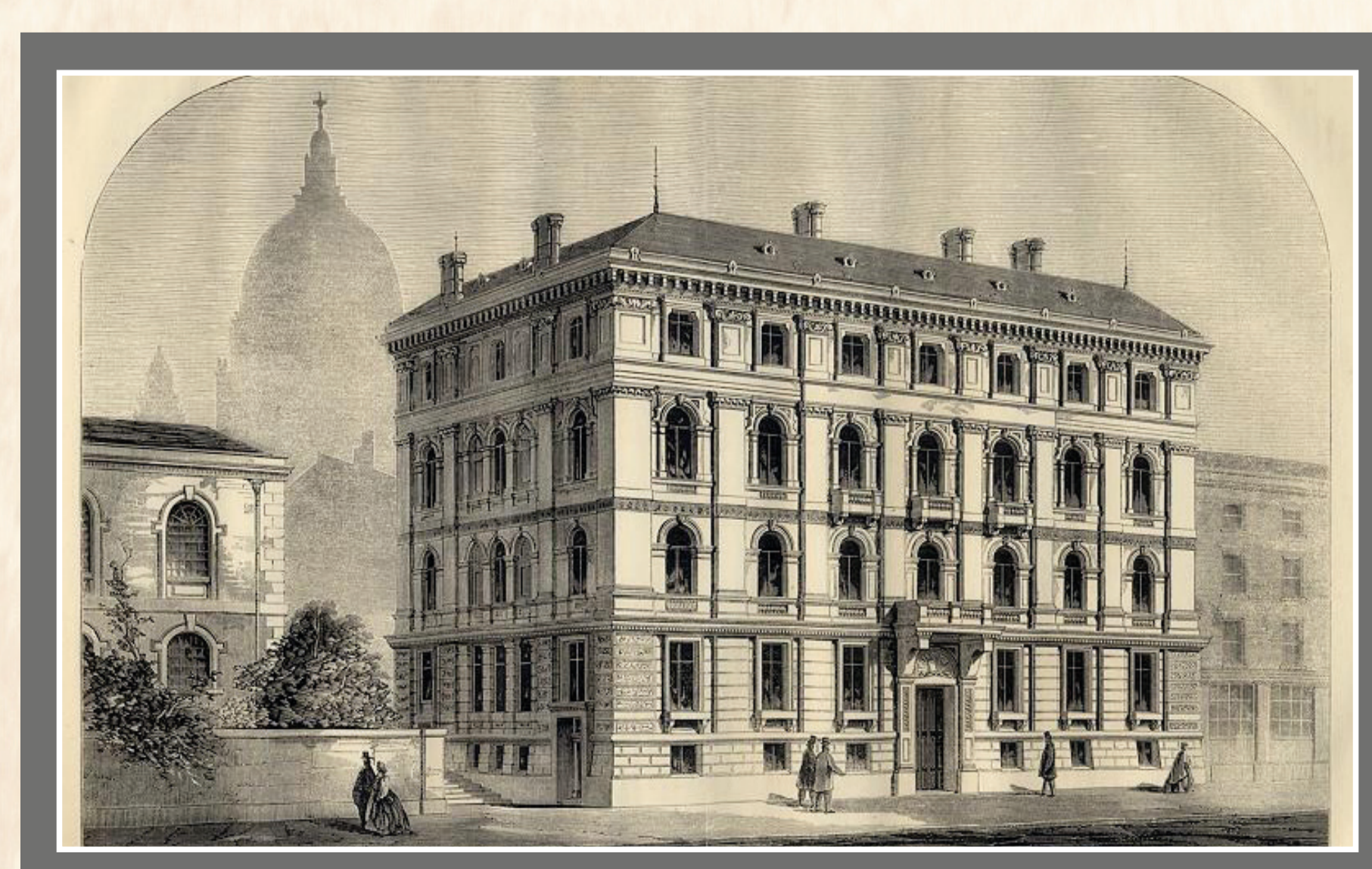
dera suficient de luminați pentru a o citi. În plus, fusese îndemnat de patriarhia din Constantinopol să refuze publicațiile Societății.

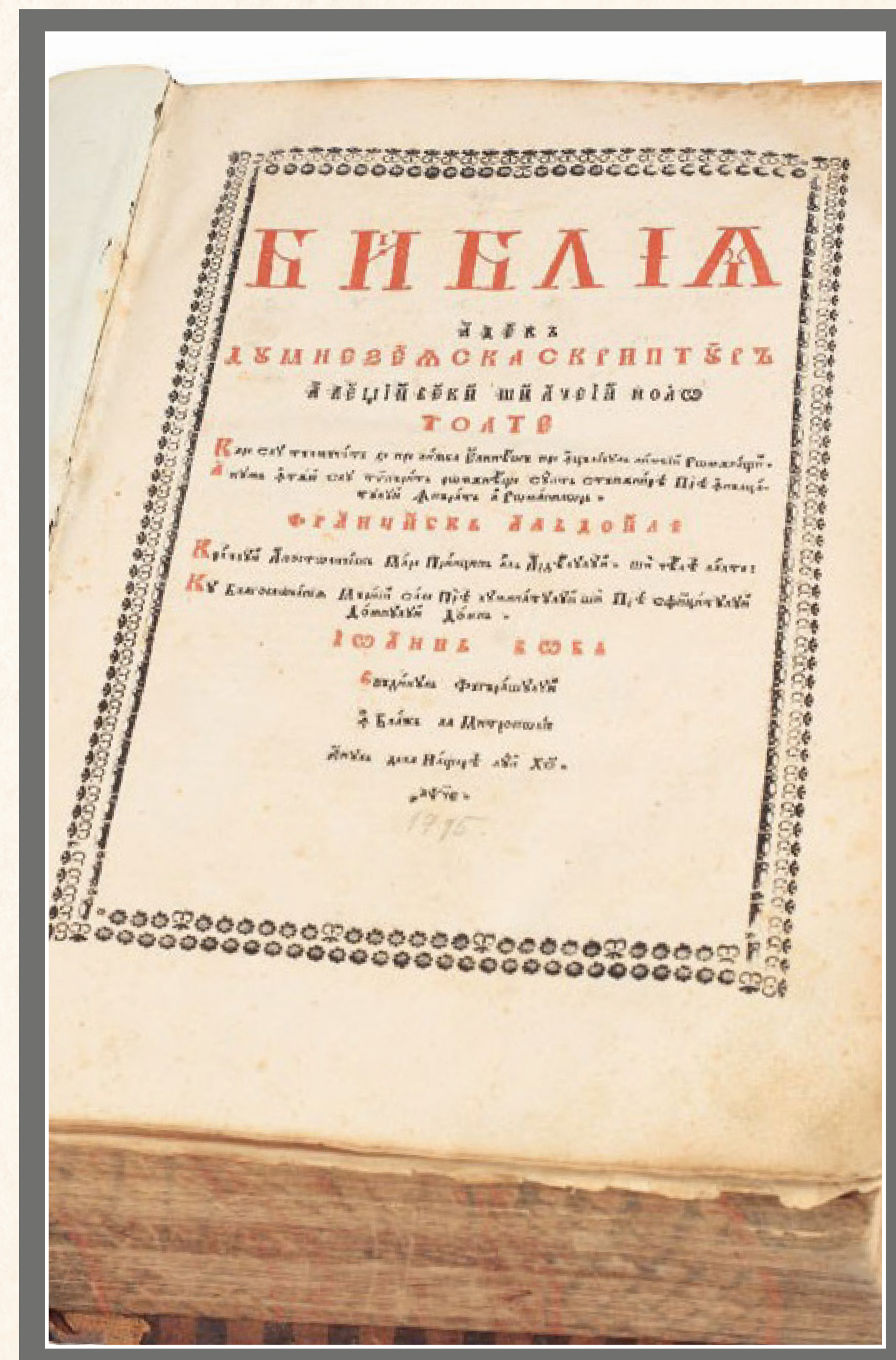
Noul Testament de la Smirna

„Arareori se găsește fie Vechiul, fie Noul Testament în mâinile clerului, căci foarte puțini posedă vreunul din cele două și abia unul dintr-o mie din oamenii de rând îl posedă. Poate că aceasta va fi un motiv de mirare, dar este un fapt.”

Scrisoarea lui W.H. Thierry, tipograf și librar din Sibiu către Societatea Biblică din Londra, datată 25 feb. 1826

Societatea Biblică din Londra, o asociație creștină neconfesională, circa 1890

Biblia de la Blaj

BIBLIA SINODALĂ 1914

Biblia publicată în 1914 își justifică pe deplin atributul de „sinodală”, deoarece pregătirea pentru tipar a textului a fost realizată de mai mulți membri ai Sfântului Sinod al BOR. Totuși, inițiativa tipăririi ei n-a aparținut Sinodului, ci Ministerului Cultelor și Instrucțiunii (condus pe atunci de Spiru Haret), care în aug. 1908, prin adresa 25.350, le comunica ierarhilor BOR că în bugetul pe anul respectiv este prevăzută și suma de zece mii de lei pentru retipărirea Bibliei.

Norme de ortografie și punctuație au fost stabilite de către Academia Română. Biblia Sinodală din 1914 este ultima „descendentă” a Bibliei lui Samuil Micu, dar n-ar fi exagerat să spunem că în urma procesului de revizuire s-a distanțat de Biblia de la Blaj mai mult decât au făcut-o celelalte ediții-fii-ice. Totodată, Biblia 1914 este ultima ediție oficială care urmează în mod consecvent textul Septuagintei, deși editorii nu precizează alte informații despre acesta. Versiunile ulterioare (sinodale sau nu) au valorificat alături de Septuaginta și textul masoretic ebraic.

DESCOPERĂ

Biblia

ARDELENII, CEI DINTĂI REFORMATORI EUROPENI ÎN PRIVINȚA LIBERTĂȚII RELIGIOASE

Sub influența învățăturilor biblice, principiul libertății religioase, recunoscut astăzi ca drept fundamental al omului, a fost adoptat pentru prima dată în lume în Transilvania, de către Dieta Transilvaniei, organul legislativ al principatului, întrunită la Cluj, în anul 1543.

Au existat mai multe etape în dezvoltarea acestui principiu al libertății religioase:

„Ca toți să rămână în credința primită de la Dumnezeu, fără a se conturba reciproc...”

(prevederi stipulate în anul 1543)

„Ca toți să țină religia pe care o vor, cu ceremonii noi sau vechi; în materie de credință fiind liberi să creadă cum vor, dar fără vătămarea cuiva...”

(principiu mult îmbunătățit din punct de vedere legislativ de către Dieta de la Turda în 1557)

„...că anume predicatorii să vestească Evanghelia pretutindeni, fiecare după înțelegerea sa, iar comuna, dacă vrea să o primească, e bine, dar dacă nu: nimeni să nu-i silească, dacă sufletul lor nu e liniștit; ea (comuna) să poată aparține de predicatorul a cărui învățătură îi place. Pentru aceasta nimeni dintre superintendenți, nici alții, să nu poată a-i jigni pe predicatori pentru religie, nimeni să nu fie batjocorit, conform constituțiilor anterioare. Nu este permis nimănui ca să amenințe pe cineva cu închisoarea sau cu privațiunea de la locul lui, pentru învățăturile acestuia; căci credința este darul lui Dumnezeu, vine din auzite, iar auzirea vine prin Cuvântul lui Dumnezeu.”

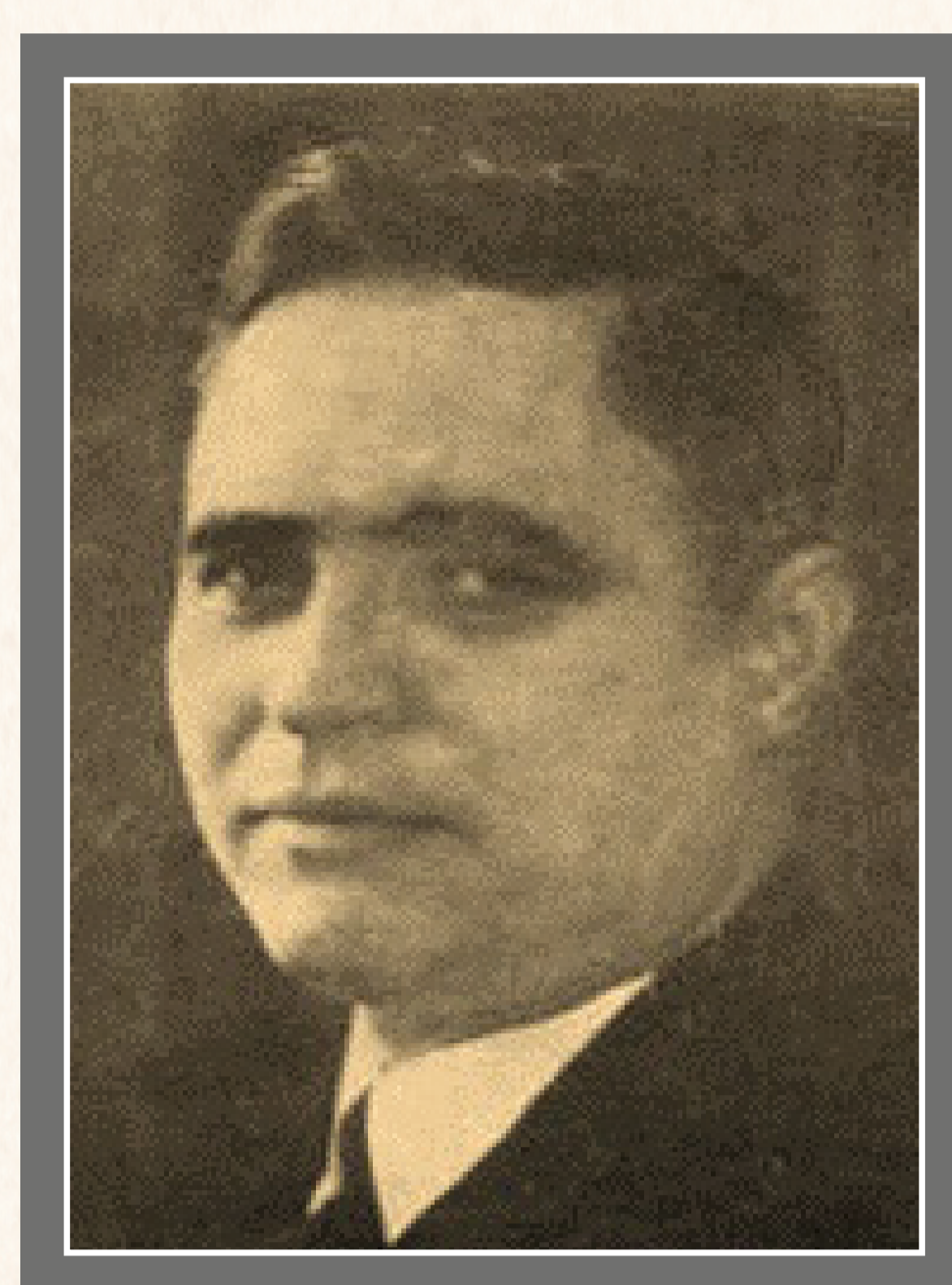
(Dieta de la Turda, 1568)

Pe baza acestui principiu asistăm la recunoașterea oficială a religiei evanghelice lutherane (1550), reformate-calvine (1564), unitariene (1568), în timpul principelui Ioan Sigismund Zápolya.

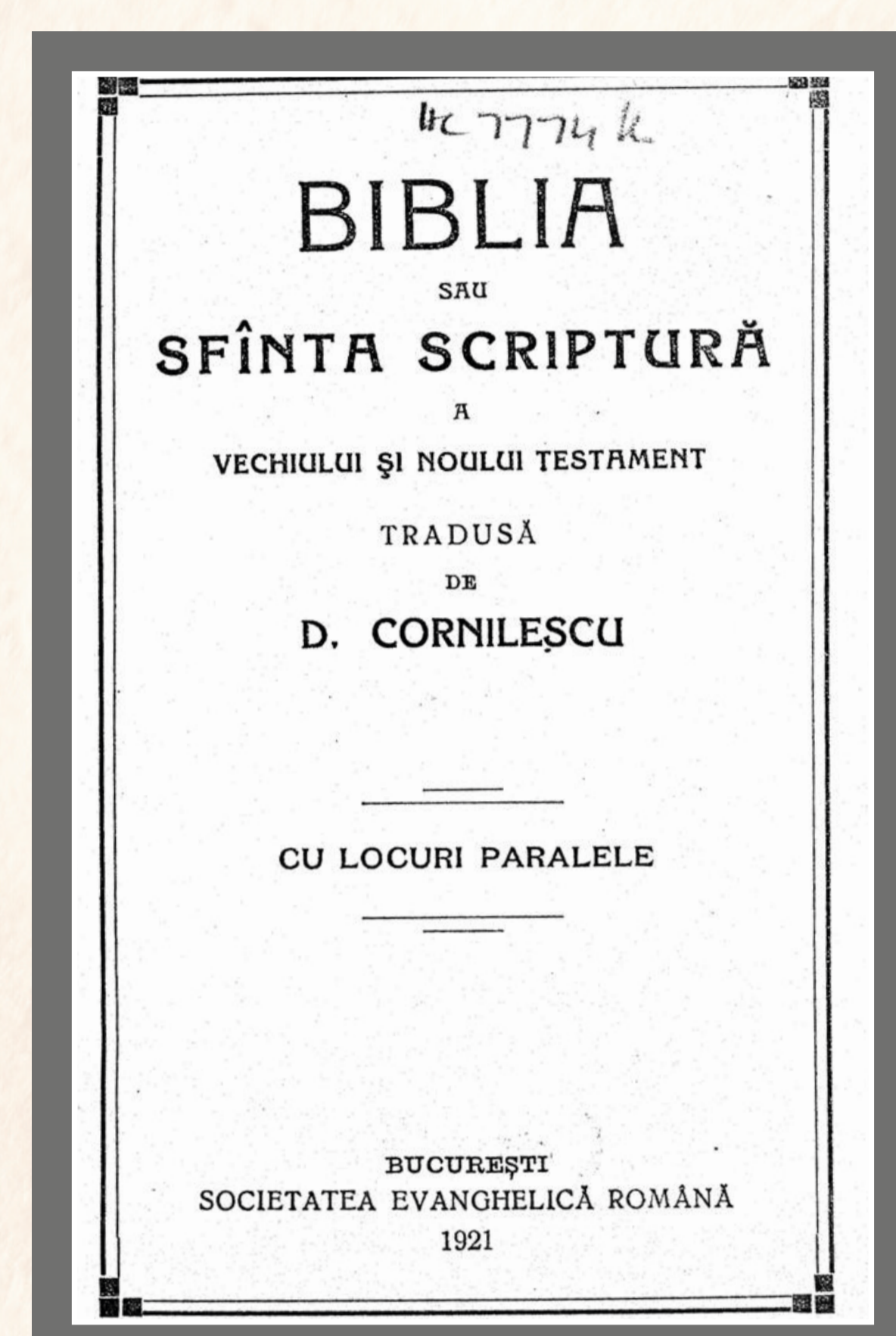
„Toți să țină religia pe care o vor (...), fiind liberi să creadă cum vor, dar fără vătămarea cuiva...”

Dieta de la Turda, 1557

VERSIUNEA CORNILESCU

Dumitru Cornilescu

Biblia, traducerea Dumitru Cornilescu, ediția 1921

CEA MAI LIBERĂ TRADUCERE

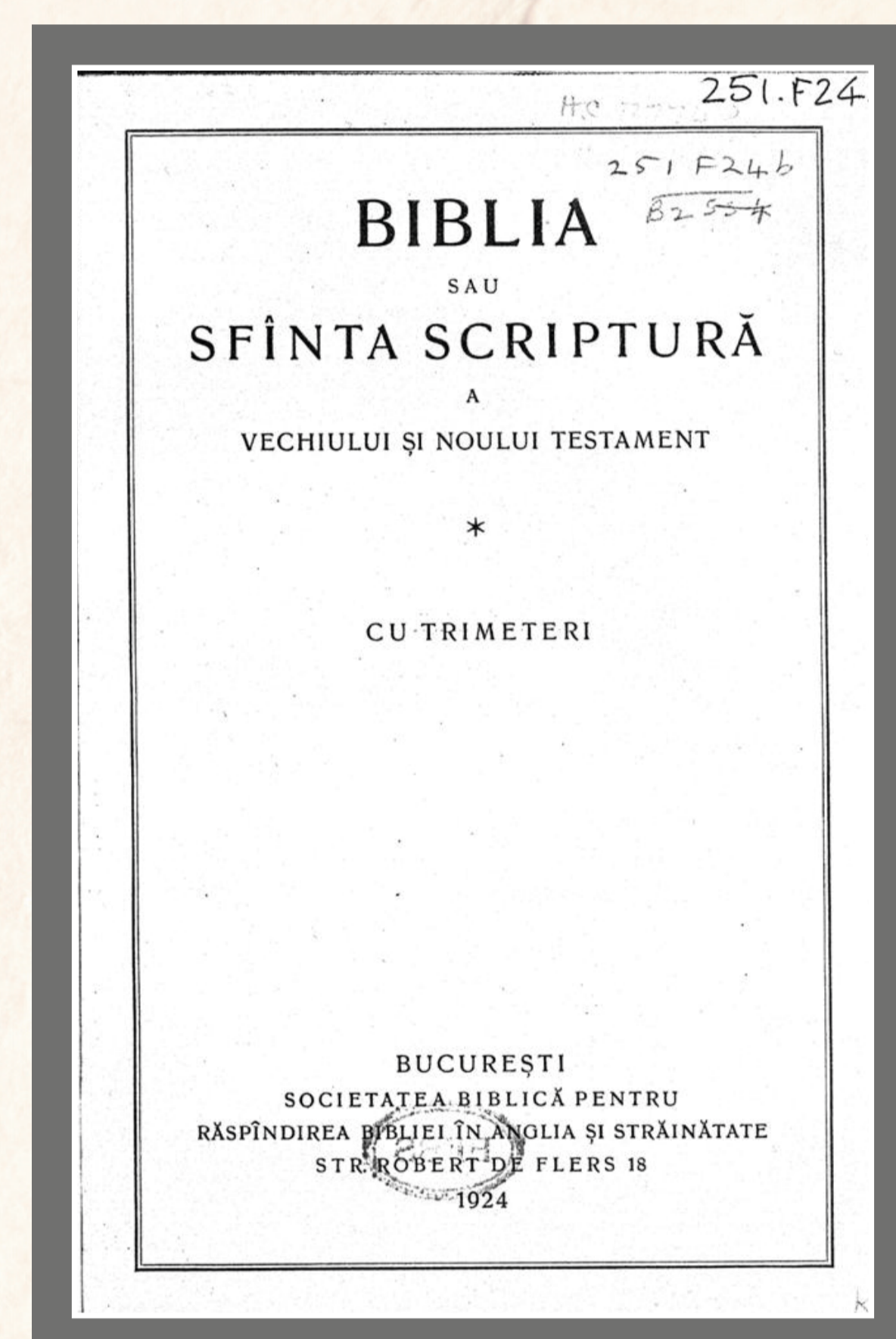
Înainte de a începe să lucreze la traducerea Bibliei, Dumitru Cornilescu s-a remarcat ca traducător al unor articole și cărți teologice destinate publicului larg. Ca student la seminar, a tradus materiale religioase care au fost publicate în reviste teologice românești. Importanța acordată Bibliei în scrierile protestante cu care a intrat în contact l-a motivat pe Cornilescu să-și dorească să facă el însuși o traducere a Scripturii, ceea ce a reușit cu sprijinul ferm al prințesei Ralu Callimachi.

La vârsta de 25 de ani, Dumitru Cornilescu a fost hirotonit călugăr al mănăstirii Dobrovăț, în Eparhia Hușilor (ierodiacon sau diacon în a doua treaptă a preoției, adică monah preot cu atribuții exclusiv în mănăstire). Astfel, s-a dedicat operei de traducere.

În timp ce tălmăcea Scriptura ca să fie înțeleasă de oamenii de rând, se pare că a ajuns să nutrească anumite convingeri evanghelice. Versiunea lui inițială s-a publicat în 1921 și conținea inovații radicale, folosind mai multe parafraze decât oricare alt translator înaintea lui sau după el.

Inițial, Biblia Cornilescu s-a bucurat de popularitate, mai ales în cercul credincioșilor de la Biserica „Sf. Ștefan” (Cuibul cu Barză) din București, și a continuat să câștige noi adepți între cei care considerau necesară înnoirea limbajului biblic. Deși neacceptată în Biserica Ortodoxă, versiunea lui a fost recenzată în revistele bisericești.

Comunitățile baptiste și adventiste i s-au arătat ostile, dar a primit sprijinul lui Tudor Popescu, preot în biserica unde Cornilescu fusese odinioară cântăreț. Din această colaborare s-a înfiripat mișcarea Creștinii după Scriptură, o reformă pur românească, născută în sânul ortodoxiei din capitală. Dumitru Cornilescu și Tudor Popescu au fost fondatorii unei reforme autohtone, singura de acest fel din istoria cunoscută a românilor ortodocși.

Biblia, traducerea Dumitru Cornilescu, ediția 1924

SPRIJINUL SOCIETĂȚII BIBLICE BRITANICE

În 1924, Dumitru Cornilescu s-a conformat politicii editoriale a Societății Biblice Britanice, ale cărei standarde le-a aplicat pentru revizuirea traducerii sale independente.

În consecință, noua ediție din 1924 avea textul modificat, iar numele traducătorului nu apărea menționat. Lucrarea a fost apreciată de public pentru fluenta limbajului și a transmis o undă de șoc pozitivă în societatea românească. În 1971 Dumitru Cornilescu a devenit președinte de onoare pe viață al Societății Biblice Britanice și a fost supranumit „Luther al românilor”.

De la prima traducere până astăzi, Biblia Cornilescu și edițiile sale de Noul Testament cu Psalmii au fost tipărite în circa 10 milioane de exemplare.

Mormântul lui Dumitru Cornilescu